

Salezjańska odpowiedź na Agendę 2030

Salezjanie Don Bosco, pracujący na rzecz młodzieży w ponad 130 krajach świata, akceptują przyjęcie Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 w czasie, gdy trwa proces zmierzający do jej pełnego wdrożenia. Uczestniczyliśmy w działaniach Otwartej Grupy Roboczej za pośrednictwem swoich przedstawicieli w Radzie Gospodarczej i Społecznej ONZ (ECOSOC) w Nowym Jorku, oddolną działalność oraz konsultacje w obrębie Don Bosco Network, Don Bosco International, kampanię Nine is Mine oraz Kluby Praw Człowieka utworzone w wielu częściach Indii.

Salezjanie Don Bosco, zaangażowani w pomoc ubogiej i opuszczonej młodzieży od momentu założenia zgromadzenia w 1859 r., z nadzieją przyjmują zobowiązanie Państw Członkowskich, aby nie pozostawiać nikogo bez pomocy kiedy rządy państw, społeczeństwo obywatelskie, organizacje religijne i prywatny sektor współpracują w celu realizacji Agendy 2030. Zdając sobie sprawę zarówno ze wspólnego, jak i zróżnicowanego zakresu odpowiedzialności interesariuszy, wierzymy że jedynie zjednoczenie wszystkich we wspólnym wysiłku pozwoli na zrealizowanie transformacyjnego i postępowego programu przedstawionego w Celach Zrównoważonego Rozwoju.

Prawa człowieka i dobro wspólne

Wierząc w przyrodzoną wartość i godność każdego człowieka, zobowiązani do promowania dobra wspólnego, z entuzjazmem przyjmujemy uznanie praw człowieka i ich propagowanie za podstawową zasadę wyartykułowaną w preambule i deklaracji końcowego dokumentu, jak również w ramach Celów Zrównoważonego Rozwoju.¹ Głęboko wierzymy, że dyskusja o Agendzie 2030 i jej realizacja musi być kontynuowana właśnie przez pryzmat praw człowieka.

Prawa człowieka są gwarantowane i chronione wówczas, gdy ludzie są zaangażowani. W przypadku Salezjanów oznacza to zaangażowanie ludzi młodych, którzy nie tylko korzystają z życia w społeczeństwie, ale także biorą aktywny udział w jego kształtowaniu. Jak zaznaczyła Rada Bezpieczeństwa ONZ, „Młodzież powinna być aktywnie zaangażowana na rzecz trwałego pokoju i przyczyniać się do sprawiedliwości i pojednania” [tłumaczenie własne]²: ich zapał, kreatywność i pasję trzeba wykorzystać w kreowaniu świata takim, w jakim wszyscy chcielibyśmy żyć. Udowodniliśmy wielokrotnie, chociażby poprzez zaangażowanie w działalność parlamentów dziecięcych czy narodowych oraz innych tego typu oddolnych inicjatyw, jak ważny jest dla nas głos samych młodych. Pomińcie w tej

¹Deklaracja, Paragraf 19: “Potwierdzamy znaczenie Uniwersalnej Deklaracji Praw Człowieka, jak również innych międzynarodowych narzędzi dotyczących praw człowieka i prawa międzynarodowego. W myśl Karty Narodów Zjednoczonych podkreśliłyśmy odpowiedzialność wszystkich państw do poszanowania, ochrony i propagowania praw człowieka i fundamentalnych wolności wszystkich bez względu na rasę, kolor, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub inne, narodowość, status społeczny i materialny, urodzenie, niepełnosprawność lub inny stan”. [tłumaczenie własne]

²S/RES/2250 (2015), United Nations Security Council, Resolution 2250 (2015), 9 December 2015. [Przypis tłumacza: Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2250 (2015) z 9.12.2015 – tłumaczenie własne]

debacie któregośkolwiek z głównych interesariuszy, szczególnie młodych, z pewnością osłabiłoby nas wszystkich.

Kluczem wysoki poziom edukacji, czyli poparcie dla Celu 4

Salezjanie Don Bosco prowadzą działalność duszpasterską i projekty związane z wieloma Celami Zrównoważonego Rozwoju. Chcemy jednak zwrócić szczególną uwagę na Cel 4, dotyczący edukacji. Wierzymy, że wysokiej jakości edukacja jest zarówno prawem, jak i potrzebą młodych ludzi. Jest także fundamentem społeczeństwa, które troszczy się o polepszenie warunków życia i dobrobyt swoich członków. Stawianie na jakość edukacji jest nie tylko fundamentem ludzkiego rozwoju, ale także głównym bodźcem do tworzenia lepszego świata.

Edukacja pomaga młodym ludziom w realizacji ich intelektualnego, społecznego i duchowego potencjału, kształtując równocześnie ich charakter, zdolność podejmowania decyzji moralnych oraz daje możliwości awansu społecznego. My, Salezjanie Don Bosco, poprzez liczne (formalne i nieformalne) inicjatywy edukacyjne nieustannie towarzyszymy młodzieży na drodze rozwoju osobistego. Przybiera to najczęściej formę pracy w ich naturalnych środowiskach (szczególnie wśród młodzieży najbardziej potrzebującej) i wsłuchiwanie się z uwagą w pytania i aspiracje, aby pomóc im dostrzec i zrealizować nowe możliwości, pojawiające się w ich życiu.

Dzięki naszemu zróżnicowanemu systemowi edukacji, kształcimy obecnie ponad 1,2 miliona młodych ludzi w niemal 4000 placówkach - od poziomu przedszkolnego aż do edukacji uniwersyteckiej. Równocześnie pomagamy podobnej liczbie dzieci i młodzieży poprzez różnego typu kluby, centra i organizacje młodzieżowe, oparte o pracę wolontariuszy i rozmaite stowarzyszenia, organizujące im wolny czas. Zapewniamy zarówno szkolenia zawodowe, jak i akademickie (oba na poziomie formalnym i nieformalnym) – holistyczne i integralne, formujące ludzi prawych, gotowych do poświęcenia swojego czasu i talentu dla wzmocnienia rodzin i wspólnot. Kładziemy szczególny nacisk na rolę formacji moralnej i rozwój talentów artystycznych i praktycznych umiejętności w radosnym, otwartym i bezpiecznym środowisku. Dodatkowo uczymy pisania i czytania, prowadzimy kursy integracyjne, adaptacyjne dla osób niepełnosprawnych czy szkolenia z umiejętności praktycznych, jak również edukujemy w zakresie praw człowieka.

W czasach, kiedy świat stał się globalną wioską, Salezjanie podkreślają wagę edukacji i mentoringu dzieci, młodzieży i dorosłych. Wyposażamy młodych ludzi w umiejętności, które sprawiają, że stają się budowniczymi sprawiedliwego, otwartego i harmonijnego świata, zgodnie z 8 Celem Zrównoważonego Rozwoju. Obywatela świata, jakiego kształcimy, cechuje krytyczny umysł, zaangażowanie w naukę i solidarność z innymi. Wolność, odpowiedzialność i umiejętność współpracy to główne cechy, które projekt edukacyjny Don Bosco rozbudza w młodych.

Salezjanie podkreślają ogromne znaczenie wysokiego poziomu edukacji oraz kompleksowego i praktycznego podejścia w przygotowaniu wszystkich młodych ludzi do pracy zawodowej. Jesteśmy przy nich zarówno w trakcie edukacji, jak również w początkowej fazie wdrażania się w pracę. Nasza długotrwała współpraca z prywatnymi przedsiębiorstwami i przemysłem w wielu krajach umożliwiła młodym odbycie praktyk zawodowych i staży na sprawiedliwych warunkach, a następnie owocuje płynnym przejściem w pełnowymiarowe zatrudnienie.

Świadomi „znaczenia edukacji w promowaniu tolerancji, która pociąga za sobą akceptację społeczeństwa i szacunek dla różnorodności, również w stosunku do wyrażania religijności”³ [tłumaczenie własne] wierzymy mocno w to, że trwała i efektywna współpraca wszystkich interesariuszy, w tym: rządów, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, wspólnot religijnych, sektora prywatnego i organizacji oddolnych jest ważna dla osiągnięcia czwartego spośród Celów Zrównoważonego Rozwoju i stanowi wezwanie Państw Członkowskich do gwarancji jego realizacji. Mocno namawiamy do jak najpełniejszego uczestnictwa młodych w tym procesie.

Wdrożenie, monitorowanie i działania uzupełniające: konieczne są jasne wytyczne i zaangażowana postawa

Opisane w dokumencie działania uzupełniające oraz mechanizm przeglądu, kładą silny nacisk na dobrowolność samego przeglądu. Brakuje w nim określonych ram czasowych i mechanizmów ewaluacji realizacji Celów, jak również wyjaśnienia w jaki sposób społeczeństwo obywatelskie może uczestniczyć w procesie tej ewaluacji. Pragniemy jasnych wskazówek umożliwiających udział w realizacji tych celów szczególnie osób (głównie młodych), na które ich wdrożenie ma bezpośredni wpływ. Wszystkie zainteresowane strony powinny mieć swój udział w tworzeniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie polityki i programów służących realizacji CZR. Monitorowanie uczestniczące jest kluczowe dla efektywnego wdrożenia Agendy 2030.

Jako, że proces ustalania wskaźników jest już na ukończeniu, zauważamy potrzebę ich przedefiniowania tak, aby wdrożyć i zaadaptować nowy sposób oceny tego, co powinno stanowić o realizacji CZR. Aby zwiększyć efektywność tego procesu, zachęcamy do włączenia w niego zarówno badań jakościowych, jak i głosów tych, którzy są pod bezpośrednim wpływem wytycznych programów. Jak nierzadko bywa – nie wszystko, co jest policzalne, tak naprawdę się liczy i nie wszystko, co się liczy jest mierzalne.

Uznając ciężką pracę wszystkich reprezentantów Państw Członkowskich i ekspertów umożliwiających negocjacje Ambasadorom: Macharii Kamau i Davidovi Donoghue w wypracowaniu jednego uniwersalnego dokumentu, co do którego wszyscy są zgodni, Salezjanie Don Bosco pragną zachęcić wszystkich interesariuszy do całościowego wdrożenia tego ambitnego programu. **Jako organizacja społeczeństwa obywatelskiego oparta na wierze, pragniemy jednak podkreślić, że ochrona i promowanie ludzkiego życia i godności od momentu jego poczęcia jest kluczowa dla wdrożenia tego programu. Trzeba więc unikać wszystkiego, co jest temu przeciwstawne.**

Jako Salezjanie Don Bosco jesteśmy zobowiązani do wdrożenia Celów Zrównoważonego Rozwoju, jak również zmobilizowania młodych ludzi do aktywnego włączenia się w ten proces. Punktem wyjścia jest młody człowiek. Asystujemy mu na drodze edukacji oraz w momencie wejścia w dorosłe i aktywne życie w lokalnej społeczności. Chcemy zapewnić młodzieży właściwą edukację, wzrost świadomości i zrozumienia globalnego obywatelstwa oraz związanych z nim praw i obowiązków. To właśnie wsparcie młodych w zrozumieniu i określeniu ich praw oraz zaangażowanie ich na poziomie lokalnym w wysiłki zmierzające do stworzenia bardziej sprawiedliwego i otwartego dla wszystkich społeczeństwa jest

³ A/HRC/RES/28/18, United Nations, Human Rights Council, Resolution 28/18 on “Freedom of religion and belief”, 7 April 2015. [przypis tłumacza: Rezolucja Rady Praw Człowieka ONZ o wolności religijnej i wolności wyznania]

kluczowe dla naszej metody wychowawczej, zwanej “systemem prewencyjnym”.⁴ Pamiętając o tym, aby nie zostawiać nikogo w tyle oraz uznając potrzebę zapewnienia wszystkim kompleksowego i zintegrowanego systemu kształcenia na wysokim poziomie, wzywamy do:

- Zapewnienia WSZYSTKIM młodym wysokiej jakości edukacji (formalnej, nieformalnej i zawodowej) zarówno na poziomie lokalnym i narodowym, jak i regionalnym oraz międzynarodowym. Kształcenie powinno być wrażliwe na płeć, ogólnodostępne i przystosowane do osób niepełnosprawnych.
- Zapewnienia dostępu do edukacji (w tym, jeśli to konieczne, transportu do i ze szkoły) na obszarach wiejskich i trudno dostępnych.
- Zapewnienia potrzebnych pomocy naukowych i wyposażenia szkół (ale też nieformalnych miejsc spotkań) w celu stworzenia środowiska sprzyjającego rozwojowi potencjału.
- Wsparcia instytucji edukacji nieformalnej zwłaszcza wśród młodych z ograniczonym dostępem do edukacji.
- Stworzenia partnerstwa publiczno-prywatnego na terenach wiejskich i miejskich, które ułatwi studentom zawodowy start bez względu na ich płeć, pochodzenie, religię, niepełnosprawność, status społeczny, kulturalny i ekonomiczny.
- Przeglądu, w porozumieniu z młodymi, programów edukacyjnych w celu upewnienia się, że Edukacja o Prawach Człowieka i Zrównoważonym Rozwoju jest uwzględniana na wszystkich etapach kształcenia.
- Zwrócenia szczególnej uwagi na opracowanie kompleksowego planu nauczania, będącego odpowiedzią na potrzeby młodzieży marginalizowanej i osób o zróżnicowanych zdolnościach.
- Zapewnienia dostępu do edukacji migrantom i uchodźcom, osobom dotkniętym sytuacją kryzysową lub nadzwyczajną.
- Zapewnienia równego dostępu i bezpiecznego środowiska edukacji chłopców i dziewcząt poprzez eliminowanie barier finansowych.
- Zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć dzięki zastosowaniu perspektywy płci w programach edukacyjnych, kształceniu nauczycieli, materiałach naukowych oraz świadczeniu edukacji.
- Odpowiedzi na problem wykorzystywania dzieci – seksualnego bądź jako siły roboczej. Potrzeba stanowczego zaangażowania na rzecz uwolnienia ich ze współczesnych form niewolnictwa, aby mogły swobodnie kontynuować edukację.
- Zwiększanie kwalifikacji grona pedagogicznego oraz wzrost potencjału zarządzania szkołami i kadrą poprzez mentoring i zapewnienie szkoleń zawodowych i pedagogicznych.
- Zagwarantowanie udziału rodziców w procesie edukacji i stworzenie silnych relacji z rodzinami.

⁴ Podejście to próbuje przewidzieć problemy, jakie mogą dotknąć młodzież oraz stworzyć odpowiednie warunki do zapobiegania negatywnym konsekwencjom działań. To raczej działanie długofalowe niż jednorazowa pomoc. Walczy z wykluczeniem usuwając jego przyczyny. Kreuje społeczną wrażliwość, która na poziomie kulturowym i politycznym promuje dobro wspólne i prawa człowieka.

Z młodzieżą i dla młodzieży: formacja młodych liderów do walki z biedą orężem edukacji

Bieda zagraża edukacji i rozwojowi młodych ludzi. Odbiera im dostęp do wiedzy i umiejętności, coraz bardziej koniecznych, aby móc sobie poradzić w dzisiejszym zglobalizowanym świecie. Naszym zdaniem edukacja jest orężem zwalczającym biedę wszędzie i we wszystkich jej formach. Koniecznym jest także, aby nie zapominać o trosce o dobro wspólne. Jako Salezjanie chcemy integracji społecznej wszystkich ludzi i konsekwentnie dążymy do usunięcia barier strukturalnych, które to utrudniają. W konfrontacji z ubóstwem i wykluczeniem konieczna jest zarówno współpraca zainteresowanych stron, jak również zaangażowanie instytucji i programów edukacyjnych.

Jako Salezjanie Don Bosco jesteśmy powołani do towarzyszenia i wspierania młodzieży na drodze rozwoju talentów i edukacji. Dzięki współpracy na różnych szczeblach: rządowym, prywatnych przedsiębiorstwach czy inicjatyw obywatelskich, przygotowujemy wielu młodych ludzi do startu zawodowego, jak również aktywnego i wzorowego obywatelstwa. Dlatego - w zgodzie z naszą misją - ramię w ramię z młodzieżą będziemy nadal walczyć o bardziej sprawiedliwy i otwarty świat, który został zaproponowany w Agendzie 2030 i do którego Państwa Członkowskie zobowiązały się dążyć.

Dokument opracowany i podpisany przez:

Don Bosco Network
www.donbosconetwork.org
e-mail: info@donbosconetwork.org

Zatwierdzony przez:

Radę Generalną Salezjanów Księdza Bosko

Organizacje, które wzięły udział w przygotowaniu dokumentu:

Salesian Missions (status ECOSOC, Stany Zjednoczone),
Volontariato Internazionale per lo Sviluppo(status ECOSOC, Włochy),
Via Don Bosco, (Belgia)
Don Bosco International (Belgia),
Don Bosco Youth Net (Belgia),
Jovenes y Desarrollo (Hiszpania),
Misiones Salesianas (Hiszpania),
BREADS (Indie),
Don Bosco Mission (Niemcy),
Salezjanski Wolontariat Misyjny (Polska),
Don Bosco Network (Włochy)

Sygnatariusze:

Don Bosco Development Outreach-Network (Kenia),
Don Bosco Youth Network (Zachodnia Afryka),

People's Action For Rural Awkening (Indie)
BoscoNet (Indie),
Don Bosco Mondo (Niemcy),
Inspetoria São João Bosco (Brazylia)

Bangalore Rural Educational and Developmental Society

Motivate
Educate
Build Skills

